

عکس: تسنیم

مجری طرح گندم وزارت جهاد کشاورزی در گفت‌وگو با «ایران اقتصادی» مطرح کرد

تولید قطعی ۱۳٫۵ میلیون تن گندم

نیاز سالانه کشور به گندم ۱۲٫۵ میلیون تن و تأمین ذخایر استراتژیک ۱٫۵ میلیون تن است که در مجموع ۱۴ میلیون تن نیاز کشور به گندم را شامل می‌شود

یکی از شاخصه‌های مهم تولید گندم در سال زراعی جاری، بالا رفتن کیفیت گندم و میزان پروتئین این محصول است

گفت‌وگو

نقشه‌امامی

روزنامه نگار

از ۱۰ میلیون تن عبور کند تعیین مناسب نرخ خرید تضمینی و اعلام به موقع آن بود که باعث شد کشاورزان اشتیاق بیشتری به تولید داشته باشند و گندم تولیدی خود را به سیلوهای دولتی تحویل دهند. کشاورزان در سال‌های گذشته تجربه تلخ پایین بودن خرید تضمینی را تجربه کرده بودند و همین مسأله منجر به از دست رفتن خودکفایی در تولید گندم و کاهش میزان خرید تضمینی بود به طوری که سال ۱۴۰۰ کل خرید تضمینی گندم به چهار میلیون و ۵۰۰ هزار تن و سال ۱۴۰۱ به هفت میلیون و ۵۰۰ هزار تن رسید ضمن اینکه بخش زیادی از تولید کشور به خارج از مرزها نیز قاچاق می‌شد. یکی دیگر از مهم‌ترین اقدامات دولت در افزایش انگیزه کشاورزان برای تولید گندم، پرداخت مطالبات شان علی‌رغم اشکال تراشی برخی از نمایندگان مجلس برای در نظر گرفتن ردیف بودجه برای پرداخت بدهی دولت به گندمکاران بود. دولت در چنین شرایطی با واریز ۳۵ هزار میلیارد تومان در پایان مهرماه ۱۵۶ هزار میلیارد تومان بابت تمام مبلغ گندم خریداری شده از کشاورزان در سال زراعی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ پرداخت کرد. دولت تا اواسط شهریورماه ۱۰۵ هزار میلیارد تومان از مطالبات گندمکاران را واریز کرده بود و ۵۲ هزار میلیارد تومان باقی مانده را هم به تدریج تا پایان مهرماه پرداخت کرد. در شرایطی که در سال گذشته مبلغ خرید تضمینی گندم حدود ۸۴ هزار میلیارد تومان و در دو سال قبل ۲۳ هزار میلیارد تومان بود. نیاز کشور به گندم سالانه ۱۲ میلیون تن است که شامل ۱۰٫۵ میلیون تن نیاز خبازی‌ها و یک و نیم میلیون تن نیاز صنایع و صنعت است. خوشبختانه امسال با حمایت دولت و پشتکار کشاورزان در تأمین گندم مورد نیاز نانوایی‌ها به خودکفایی رسیده‌ایم و برنامه‌ریزی برای تولید حداقل ۱۴ میلیون تن گندم در کشور برای سال آینده انجام گرفته است.

برای توضیح بیشتر درباره تولید و خرید گندم با سهراب سهرابی مجری طرح گندم وزارت جهاد کشاورزی گفت‌وگویی داشته‌ایم که در ادامه آمده است.

میزان خرید تضمینی گندم در سال زراعی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ توسط دولت چقدر بود؟

طبق آخرین گزارش‌های دریافت شده میزان خرید تضمینی گندم ۱۰ میلیون و ۳۵۷ هزار تن بوده است که نسبت به سال گذشته ۴۴ درصد و نسبت به دو سال قبل ۱۲۸ درصد رشد را نشان می‌دهد. امسال میزان قطعی تولید گندم ۱۳ میلیون و ۵۰۰ هزار تن در کل کشور بود اما سال قبل میزان تولید به ۱۱ میلیون و ۵۰۰ هزار تن رسیده بود. بر اساس گزارش فائو میزان تولید گندم در جهان ۷۷۶ میلیون تن است و ایران با تولید ۱۳ و نیم میلیون تن گندم در رتبه سیزدهمین کشور تولیدکننده قرار دارد. این درحالی است که میزان تولید گندم در دنیا نسبت به سال گذشته ۳ درصد کاهش پیدا کرده اما تولید در ایران رو به افزایش است.

۵ استان برتر در تولید گندم به ترتیب خوزستان با یک میلیون و ۷۲۰ هزار تن، کردستان با یک میلیون و ۱۵۲ هزار

تن، فارس با یک میلیون تن، کرمانشاه ۸۰۶ هزار تن و آذربایجان غربی با ۶۸۲ هزار و ۹۲۸ تن بودند. امسال میزان خرید تضمینی گندم در همه استان‌ها با افزایش همراه بود و فقط استان گلستان به دلیل کاهش شدید بارندگی که در ۵۰ سال گذشته بی‌سابقه بود، با کاهش تولید همراه بوده است. خرید تضمینی گندم از سال ۱۳۶۸ آغاز شد و تاکنون ۲۴ سال از زمان آغاز خرید تضمینی گندم می‌گذرد اما تنها در طی ۸ سال تولید گندم به بیش از ۱۰ میلیون تن رسید. امسال هم میزان خرید تضمینی از مرز ۱۰ میلیون تن عبور کرد اما تفاوت آن با سال‌های قبل در این بود که در سال جاری سطح زیرکشت ما در مقایسه با آن ۸ سال کمترولی میزان تولید بیشتر بود. خوشبختانه ما در سال ۱۴۰۲ با کمک کشاورزان گندم مورد نیاز برای خبازی‌ها را به طور کامل تأمین کردیم و درصد هستیم در سال‌های بعد به‌طور کامل در تولید گندم به

خودکفایی برسیم.

چرا علی‌رغم کاهش بارندگی و عدم افزایش سطح کشت گندم، میزان خرید تضمینی رشد پیدا کرده است؟

سطح زیرکشت گندم آبی در سال قبل یک میلیون و ۹۹۰ هزار هکتار و سطح زیرکشت گندم دیم سه میلیون و ۹۵۰ هزار هکتار بود که نسبت به سال قبل هیچ تغییری نکرده است. مجموع میزان بارندگی سال آبی هم از مهرماه سال قبل تا ۲۱ شهریورماه امسال ۱۹۰ میلیمتر بود که در قیاس با بلندمدت ۲۰ درصد کاهش داشته است، اما در این شرایط رشد ۴۴ درصدی تولید گندم را داشتیم. این افزایش میزان تولید دلایل متعددی داشته است از جمله اینکه ما در سال زراعی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ ۱۴۰۱ در تهیه، تدارک و مصرف کودهای شیمیایی وضعیت بهتری داشتیم و کشاورزان توانستند مصرف متعادل‌تری در استفاده از کود داشته باشند.

اقدام مؤثر دیگر در رشد تولید تعیین نرخ منطقی و مناسب خرید تضمینی گندم در قیاس با سایر محصولات رقیب بود و باعث افزایش انگیزه و ترغیب کشاورزان در فروش محصول‌شان به دولت شد. علاوه بر موارد مذکور طرح جهش تولید در دیمزارها که طرح مشترک بین وزارت جهاد کشاورزی و ستاد اجرایی فرمان امام خمینی (ره) بود، حمایت ویژه‌ای به کشاورزان دیم‌کار در ۴۰۲ میلیون هکتار زمین کرد. این طرح شامل حمایت‌های بیمه‌ای نیز بود که بخشی از سهم بیمه کشاورزان توسط ستاد اجرایی امام (ره) پرداخت شد. علاوه بر این تهیه و توزیع رایگان کود بذر مال، کودهای ریزمغذی، مدیریت آفات و بیماری‌ها، ارائه آموزش به کشاورزان و توصیه‌های فنی به آنان نیز انجام گرفت.

همچنین از محل اعتبارات طرح جهش در دیمزارها تخصیص تسهیلات با نرخ ۴ درصد برای خرید ادوات دنباله‌بند مانند ماشین‌های سمپاشی

مخصوص دیمزارها در اختیار کشاورزان قرار گرفت. در طرح جهش تولید در دیمزارها توزیع مناسب بذرهای اصلاح شده و لیبل‌دار در بین کشاورزان و توسعه کشت مکانیزه، گسترش مبارزه با آفات در سطوح مختلف، توسعه و ساماندهی سامانه‌های آبیاری نیز از دیگر اقدامات وزارت جهاد کشاورزی بوده است. مجموع این عوامل باعث شد تا میزان تولید گندم افزایش پیدا کند.

آیا علاوه بر افزایش کمیت، کیفیت گندم‌های تولید شده نیز ارتقا داشته است؟

در تولید گندم علاوه بر افزایش کمیت، کیفیت محصول نیز ارتقا پیدا کرد. یکی از شاخصه‌های مهم در تولید گندم در سال جاری بالا رفتن کیفیت فیزیکی گندم بود به طوری که رطوبت نسبی گندم به کمتر از ۹ درصد رسید درحالی‌که سال‌های قبل رطوبت گندم ۱۰ تا ۹٫۵ درصد بود. این درحالی است که رطوبت بالا فرآوری گندم را پایین می‌آورد و باعث کپک زدن گندم در انبارها می‌شود.

از سوی دیگر گندم‌های امسال دارای میزان کمتری از دانه‌های شکسته یا چروکیده بودند و تنها یک درصد از میزان گندم‌های خریداری شده دچار چنین ویژگی بودند. دانه‌های خریداری شده گندم در سال جاری سالم‌تر و تمیزتر نسبت به سال‌های قبل بودند. از دیگر شاخص‌های کیفی گندم‌های تولید شده میزان پروتئین آنهاست که از ۱۲ درصد عبور کرد و میزان گلوتن مرطوب گندم را بالا برد.

مهم‌ترین اقدامات وزارت جهاد کشاورزی برای سال زراعی جدید در راستای

در تولید گندم علاوه بر افزایش کمیت، کیفیت محصول نیز ارتقا پیدا کرد. یکی از شاخصه‌های مهم در تولید گندم در سال جاری بالا رفتن کیفیت فیزیکی گندم بود به طوری که رطوبت نسبی گندم به کمتر از ۹ درصد رسید درحالی‌که سال‌های قبل رطوبت گندم ۱۰ تا ۹٫۵ درصد بود. این درحالی است که رطوبت بالا، فرآوری گندم را پایین می‌آورد و باعث کپک زدن گندم در انبارها می‌شود

افزایش گندم چیست؟

بر اساس برنامه‌ریزی‌های انجام گرفته بیش از ۴۴۶ هزار تن بذر اصلاح شده برای کشت گندم دیم و آبی تهیه شده است که در حال بوجاری، ضدعفونی و توزیع آنها در بین کشاورزان هستیم. همچنین تدارک‌های لازم برای تهیه کودهای ازته، فسفات و پتاسه انجام گرفته که با استقبال کشاورزان نیز روبه‌رو شده است. ضمن اینکه ماشین‌آلات و ادوات دنباله‌بند نیز برای کشاورزان آماده شده است و کشاورزان می‌توانند برای تهیه آنها به ادارات جهاد کشاورزی در استان‌ها مراجعه کنند.

عملیات کشت در سال زراعی جدید در چند هکتار آغاز شده است؟

از ابتدای سال زراعی جاری تاکنون بیش از یک میلیون و ۸۰۰ هزار هکتار کشت گندم صورت گرفته که نسبت به مدت مشابه سال گذشته، ۸۰ درصد به لحاظ تاریخ کشت جلو افتاده و این امر از نظر اصول فنی کاشت، اتقاق خوبی است. عملیات کشت گندم در اقلیم‌های سرد و در استان‌هایی مانند آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، زنجان، قزوین، کردستان، مرکزی، خراسان شمالی، همدان، لرستان، چهارمحال و بختیاری، کهگیلویه و بویر احمد، خراسان رضوی و... آغاز شده و تا پایان آذرماه در دیگر استان‌ها ادامه خواهد داشت. ضمن اینکه انتظار می‌رود در پاییز و زمستان بارش‌های خوبی هم در کشور داشته باشیم.

وزارت جهاد کشاورزی چه اقداماتی

را برای حمایت و پشتیبانی از گندمکاران انجام داده است؟

اقدامات اولیه برای آموزش کشاورزان در جهت مصرف کودهای شیمیایی و استفاده از دستگاه‌های کارنده و خطی کارها انجام گرفته است. سازمان‌ها و ادارات جهاد کشاورزی در استان‌ها هم آمادگی کامل را برای در اختیار گذاشتن دستگاه‌ها و کودهای شیمیایی به کشاورزان دارند.

طرح ملی پایداری تولید گندم در چه مرحله‌ای قرار دارد؟

طرح ملی پایداری تولید گندم را آماده کرده و به وزارت جهاد کشاورزی داده‌ایم و به دنبال گرفتن ردیف بودجه برای این طرح هستیم. در صورت اجرای این طرح تا سال ۱۴۱۰ ایران برای همیشه در تولید گندم به خودکفایی می‌رسد.

تعیین نرخ خرید تضمینی گندم برای سال جدید زراعی به کجا رسیده است؟

جلسات شورای قیمت‌گذاری برگزار شده است و ما به طور قطع افزایش قیمت خرید گندم را خواهیم داشت اما رقم نهایی باید توسط وزیر جهاد کشاورزی به صورت رسمی ابلاغ شود.

